

РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗУ ЗМІН ІНДЕКСА РОЗДРІБНИХ ТА ЗАКУПІВЕЛЬНИХ ЦІН НА ПРОТИВИРАЗКОВІ ПРЕПАРАТИ В УКРАЇНІ

*Богдан Н. С., *Паламар А. О., *Горошко О. М., **Шпичак О. С.

*ВДНЗ «Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці, Україна

**Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

nataliabogdan1602@gmail.com

Організація ефективного лікування виразкової хвороби шлунку ґрунтується на використанні широкого асортименту препаратів, що представлені за різними фармакотерапевтичними групами. За умов зниження реальної платоспроможності населення України та відсутності дієвих механізмів компенсації вартості споживання лікарських препаратів (ЛП) основний фінансовий тягар з організації лікувального процесу несуть безпосередньо хворі. Тому аналіз змін показників індексів роздрібних та закупівельних цін на противиразкові препарати (ПВП) має важливе соціально-економічне значення для пересічних громадян країни. Зазначене твердження й обумовило мету на основні завдання наших досліджень.

Мета дослідження полягала в аналізі динаміки змін індексу закупівельних та роздрібних цін на ПВП в Україні протягом 2013-2016 рр.. Об'єктом досліджень стали дані Державного експертного центру МОЗ України, а також інформаційно-пошукової програми «Моріон». За даними моніторингу середніх роздрібних та закупівельних цін на ПВП нами були розраховані та проаналізовані групові індекси цін на ПВП. Розраховувалися як індивідуальні, так й групові індекси цін на найменування ПВП з урахуванням всіх форм випуску, що були представлені на вітчизняному фармацевтичному ринку (ФР) упродовж періоду, який досліджувався. Для окреслення групи препаратів нами попередньо були проаналізовані дані клінічних протоколів надання медичної допомоги хворим за спеціальністю «Гастроентерологія». Так, у дослідженнях використовувалися цінові характеристики асортименту ПВП за групою А02-

Препарати для лікування кислотозалежних захворювань (A02A-Антациди, A02B-Засоби для лікування пептичної виразки та гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби, A02X-Інші засоби для лікування кислотозалежних захворювань).

За результатами проведених досліджень встановлено наступне. Середнє значення індексу (ланцюгового) закупівельних цін (I_p) упродовж 2013-2016 рр. збільшився з 1,08 до 1,20 (зростання на 11,11%), а роздрібних – з 1,09 до 1,17 (зростання 7,33%). Аналіз динаміки змін групових індексів закупівельних та й роздрібних цін на ПВП дозволяє стверджувати про значний вплив фінансової кризи 2014-2015 рр. на цінову політику на вітчизняному ФР. Зазначене є логічним, враховуючи імпортозалежність сегменту ФР, що досліджується. Упродовж 2012-2014 рр. спостерігалась планомірне збільшення як закупівельних, так й роздрібних цін, досягнувши максимальних значень у 2015 р.. Так, середнє значення I_p закупівельних цін на ПВП дорівнювало 1,67, а по роздрібним – 1,62. При цьому груповий індекс закупівельних та роздрібних цін на імпорتنі ЛП був на 18,8% та 11,7% вищим, ніж за вітчизняним асортиментом ПВП відповідно. Позитивно виглядає у 2016 р. зниження, у порівнянні з 2015 р. як закупівельних, так й роздрібних цін на ПВП. Так, груповий індекс закупівельних цін за іноземним асортиментом ПВП зменшився на 31,1% (до 1,24), а за вітчизняними препаратами на 23,03% (до 1,17) За роздрібними цінами аналогічні показники зниження дорівнювали 49,12% (імпорتنі ЛП) та 34,21% (вітчизняні ТН препаратів). Як бачимо, ціни на імпорتنі ПВП у 2016 р. зменшувалися швидшими темпами, ніж за вітчизняним асортиментом ЛП.

В цілому можна стверджувати, що відносна стабілізація на фінансовому ринку України, яка спостерігалась у 2016 р., вплинула на цінову політику у сфері дистрибуції та роздрібною реалізації ПВП. Не останнє місце відіграє й низька купівельна спроможність населення, що є каталізатором для розробки та впровадження більш гнучкої цінової політики операторів ринку ЛП.